
دین مانویان

www.ketab.ir

فرانسیس کراوفورد بورکیت

ترجمه
سیدسعیدرضا منتظری
پیمان صمیمی

www.ketab.ir

بورکیت، فرانسیس کرافورد، ۱۸۶۴-۱۹۳۵ م.

Burkitt, F. Crawford (Francis Crawford), 1864-1935

دین مانویان / اف. سی. بورکیت؛ ترجمه سیدسعیدرضا منتظری، پیمان صیمی.

تهران: نشر ثالث، ۱۴۰۰.

۱۲۶ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۰۵-۷۳۷-۰

عنوان اصلی: The Religion of the Manichees, 1978.

مانویت

منتظری، سیدسعیدرضا، ۱۳۶۲ - مترجم

صیمی، پیمان، ۱۳۵۲ - مترجم

رده‌بندی کنگره: BT۱۴۱۰

رده‌بندی دیویی: ۲۷۲/۲

شماره کتابشناسی ملی: ۸۴۷۴۴۸۳

دین مانویان

فرانسیس کراوورد بورکیت
ترجمه سیدسعیدرضا منتظری (عضو هیئت علمی پردیس فارابی دانشگاه تهران) و بیمن صمیمی
صفحه آرای: فریدون سامانی - فریبا محمدپور

طراحی جلد: حمید باهو
مجموعه گندی شاپور (مطالعات ایرانی)

چاپ اول: ۱۴۰۱ / ۵۵۰ نسخه

لینوگرافی، چاپ و صحافی: نشر ثالث

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۰۵-۷۳۷-۰

ISBN: 978-600-405-737-0

کلیه حقوق محفوظ و متعلق به نشر ثالث است.

قیمت: ۶۸۰۰۰ تومان

دفتر مرکزی: خیابان کریمخان زند، بین ایرانشهر و ماهشهر، پ ۱۵۰، طبقه چهارم
فروشگاه شماره یک: خیابان کریمخان زند، بین ایرانشهر و ماهشهر، پ ۱۴۸
فروشگاه شماره دو: اتوبان شهید همت، مجتمع ایران مال، طبقه G3، شماره ۱۸۳
فروشگاه شماره سه: پاسداران، میدان هروی، مجتمع هدیش مال
تلفن گویا: ۸۸۳۱۰۷۰ - ۸۸۳۱۰۵۰ - ۸۸۳۰۲۳۳۷ - ۸۸۳۰۲۳۳۶ - ۷

آدرس سایت: www.salefsspublication.com

آدرس اینستاگرام: [salefsspublication](https://www.instagram.com/salefsspublication)

فهرست

۷	پیشگفتار
۱۳	خطابه اول
۴۲	خطابه دوم
۷۰	خطابه سوم
۱۰۰	پیوست‌ها
۱۰۰	۱. سلسله‌مراتب مانویان
۱۰۲	۲. پنج عنصر پاک
۱۰۶	۳. قطعات مانوی به سریانی
۱۲۱	نمایه

«همان طور که زیبایی یک تصویر با سایه‌های منظم افزایش می‌یابد، به همان صورت در پیش چشمی که قوه تشخیص دارد، جهان حتی با گناهکارانش نیز زیباست، اگرچه اگر آنان را از آن جهت که خودشان هستند بنگریم، ناهنجاری‌شان نقیصه‌ای است غمبار»
(قدیس آگوستین، شهر خدا، یازدهم، ۲۳).

پیشگفتار

سه خطابه‌ای که در این جا چاپ شده است، در آلمان گذشته در کالج ترینیتی دوبلین، در سلسله سخنرانی‌های دانلان، ۱۹۲۴، ایراد گردید. هدف اصلی این سخنرانی‌ها این بود که اکتشافات شگفت‌انگیز ادبیات اصیل مانوی از آسیای مرکزی در میان گروه بیش‌تری طرح شود. در عین حال، هدف دیگر طرح این موضوع بود که عناصر مسیحی در دین مانویان بزرگ‌تر و بنیادی‌تر از چیزی است که دانشمندان نسل پیش تمایل به پذیرش آن داشتند.

من باید از استاد آلبرت فن لوکوک، مسؤول موزه قوم‌شناسی برلین، تشکر صمیمانه کنم که از روی لطف اجازه چاپ مجدد دو تصویر از کتاب خود، آسیای میانه بودایی در اواخر عهد باستان^۱ (بخش دوم، مینیاتورهای مانوی)، را به من دادند.

1. Die Buddhistische Spätantike in Mittelasien, Berlin, 1923.

و همچنین برای تصویر دیگری در صفحه عنوان. تصویر صفحه یک نقاشی دیواری ای است که در خوچو در نزدیکی ترفان (ترکستان چین) یافت شده است؛ تصویر بزرگ را به دلیل جزئیات تزئینات استادانه سر و لباسش شخص مانی دانسته‌اند. با توجه به این که بخش‌هایی از این تصویر رنگ‌رفته و معیوب شده، من طرح ترسیم‌شده‌ای از آن را، تا جایی که مقدور بود مطابق اصل، تهیه کردم که در میانه کتاب، پیش از خطابه سوم، آمده است. پیش از خطابه دوم تصویر مخدوش و پاره‌پاره‌ای است که از یک نسخه خطی با رنگ روشن گرفته شده و معتقدند که تصویری است از مراسم عشاء ربانی [یا عشاء ربانی گونه] مانوی که محتمل است جشن سالانه «منبر» مانی (پیام) باشد. صفحه عنوان طوماری مانوی است و کوشیده ام جزئیاتی را که در نسخه اصلی از بین رفته است ترمیم کنم. نوشته اویغوری نسخه اصلی در ستون‌های عمودی در پایین صفحه نوشته شده نه بر روی طومار. مشخص نیست که دو فرشته تصویر که هستند، ولی شاید بتوان چنین حدس زد که نشانگر زمین و آسمان هستند.

امیدوارم این تصاویر، دیگران را، یعنی محققان ادیان و هنر را، به نوشته‌ها و نقاشی‌های مجموعه‌ای که استاد آلبرت فن لوکوک تصحیح و نشر می‌کند هدایت کند، زیرا کاملاً یقین دارم که این‌ها در این کشور آن‌گونه که سزاوار آن هستند شناخته شده نیستند.

فرانسیس کرافورد بورکیت

میه

کمبریج

نوامبر ۱۹۲۴